

**EL
PONT
VELL
DE
CASTELLFOLLIT**

per JAUME MARQUES I CASANOVAS

L'aiguat de la fatídica data de Sant Lluç de l'any passat, 1977, va endur-se'n l'arc que quedava del pont medieval de Castellfollit de la Roca.

Tots els estudiosos de la història de la comarca de la Garrotxa i els afeccionats a l'art vell ens hem assabentat amb enyorança de l'esmentada pèrdua per a l'Art i la Història de les nostres comarques.

Cabalment pel temps en què va succeir l'esfondrament del pont em trobava a Barcelona recercant a l'Arxiu de la Corona d'Aragó dades històriques sobre la comarca de la Garrotxa, i la sort va dur-me a llegir un document que crec interessant i fins avui desconegut sobre el dissortat pont.

El document es troba en el registre de Cancilleria n.º 871, foli 189, d'aquell arxiu, correspon al regnat de Pere III, segons el compte del casal de Catalunya, i du la data de 24 d'abril de 1341. Fou expedit a Barcelona a petició dels jurats i prohoms de Castellfollit i diu així, traduït del llatí en què està redactat:

“Nos Pere, etc. Havent entès de part de vosaltres els jurats i prohoms de Castellfollit que el pont del dit castell

construït i edificat sobre el riu Fluvià amenaça ruïna i que alguns camins o passos que hi ha ran de dit castell en certs indrets són molt perillosos per als transeunts i així tenen evident necessitat de reparació i reedificació, la qual reparació i reedificació vosaltres no podeu fer còmodament sense l'auxili dels que transiten o fan camí pel dit castell, per causa del subsidi que ens heu prestat ja en obres anteriors, per les quals, segons assegureu, esteu endeutats envers algunes persones en diverses quantitats de diner; Per això a fi que la gent de dit lloc i d'altres terres properes que passen pel dit pont, hi puguin traspasar amb tranquil·litat i seguretat i sense perill; pel tenor de les presents constituïm i ordenem que els transeunts per l'esmentat pont o pel dit castell paguin i estiguin obligats a pagar per als operaris designats o que es designaran per a la reedificació del repetit pont i reparació dels susdits camins la collecta que es dirà: ço és, cada home de peu que passi pels dits pont i castell, un òbol barcelonès una vegada al dia. I un home de cavall amb el seu ajudant o home de peu, també hagi de pagar un diner una vegada al dia, com està dit. Tothom que hi passi amb un animal carregat, un diner. I volem que aital acapte només duri dos anys a comptar seguidament d'avui endavant a menys que el dit temps fos per Nos prorrogat. Ara bé, els dits operaris invertixin i estiguin obligats a invertir l'esmentat diner en la reedificació i reparació del pont i del camí esmentats. I de les rebudes i despeses fetes per la causa predita en facin recompte amb el nostre batlle general de Catalunya. I per les presents manem al batlle del dit castell i als altres oficials nostres presents i futurs que guardin i observin aquesta nostra ordenació i provisió pel temps estatuït tal com més amunt és contingut. Amb tot, no volem que siguin compresos en el pagament de les indicades despeses els militars, els clergues i els nostres familiars, que seran eximits de la contribució de les obres predites. En testimoni de la qual cosa hem manat fer-vos-en

les presents proveïdes del nostre segell. Donat a Barcelona a VIII de les kalendes de maig a l'any del Senyor M.CCC.XLI. Segueixen signatures”.

De la lectura del preuat document del rei Pere el Cerimoniós s'en dedueixen algunes conseqüències que serà bo de subratllar.

Primerament aquell camí era molt important; altrament no hauria pas merescut l'atenció del rei ni una ordenació tan minuciosa com la que va expedir. El camí pertanyia al rei, era un camí ral.

Sembla que llavors no hi havia altra indret per on hom pogués passar fàcilment; altrament la gent hauria passat per un altre camí abans de soportar els perills esmentats i abans de pagar la collecta imposada.

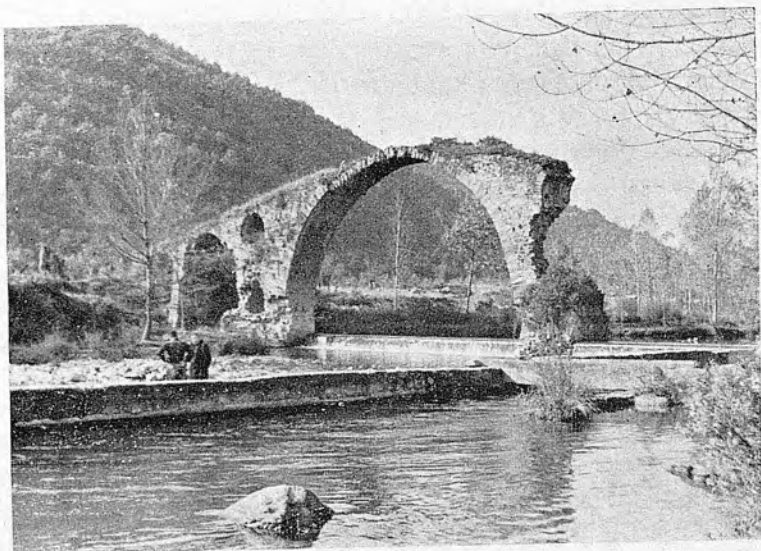
El deteriorament del pont i dels camins que hi menaven devien ser un mal endèmic; car ja el municipi estava endeutat per les reparacions fetes anteriorment. Si els diners manllevats eren invertits pel municipi en subsidi o ajuda del rei en **obres anteriors**, sembla que es tractava d'obres en camí ral o en el pont que pertanyia al rei. Les persones exceptuades del pagament de l'acapte per al pont eren els nobles o cavallers —milites— els quals ja servien al rei per altres conceptes igual com els domèstics o familiars del rei. Pel que fa als ciergues, cal suposar que si hi passaven era per a prestar un servei públic en bé del poble. No cal dir que ni els jurats ni els prohoms ni els operaris ni la resta del poble de Castellfollit no pagava el pontatge. Era per als forasters, els **transeunts**.

El castell i el pont venien a formar un tot inseparable segons la redacció del document. És clar, doncs, que el castell era a la vora dreta del Fluvià, de la qual ja no calia sortir per anar vers Olot.

Per a evitar els inconvenients d'aquell traçat de la carretera, hom va idear el pas per la banda esquerra del Fluvià mitjançant el pont sobre el Turonell; però també aquest pas ha

tingut molts inconvenients com es veu en les restes del primer pont sobre aquest riu.

Cal esperar que aviat veurem millorades les vies de comunicació per aquell indret tan ple d'història i d'atractius naturals.

PONT MEDIAVAL DE CASTELLFOLLIT